

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ОБЛІКУ І ФІНАНСІВ
Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-
економічною безпекою**

МАТЕРІАЛИ

**Х Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
«ОБЛІК, АУДИТ, ОПОДАТКУВАННЯ ТА ЗВІТНІСТЬ У
СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ
ПІДПРИЄМСТВ»
7-8 травня 2026 року**

м. Дніпро

УДК 657.6.221

Облік, аудит, оподаткування та звітність у системі забезпечення економічної стійкості підприємств: тези доповідей X Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції 7-8 травня 2026 р. – Дніпровський державний аграрно-економічний університет, Дніпро, 2026. – 172 с.

Збірник містить матеріали за такими тематичними напрямками: Бухгалтерський облік як інструмент інформаційного забезпечення контролю, аналізу та управління. Трансформація системи оподаткування підприємств в умовах воєнних викликів: сучасний стан та можливості розвитку. Інститут аудиту в Україні в умовах воєнного часу: сучасний стан та перспективи адаптації. Звітність у системі прийняття управлінських рішень на підприємстві. Бізнес-аналітика в системі забезпечення економічної стійкості підприємств. Вплив цифрових технологій на автоматизацію обліку, аудит та електронне подання звітності.

Матеріали подано в авторській редакції. Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори. Редакція не завжди поділяє думку та погляди автора. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», при використанні наукових ідей та матеріалів цього збірника, посилання на авторів і видання є обов'язковим.

Оригінал-макет підготовлений кафедрою обліку, оподаткування та фінансово-економічною безпекою на факультеті обліку і фінансів Дніпровського державного аграрно-економічного університету.

Комп'ютерне верстання: Васільєва Л.М.

Зареєстровано в УкрІНТЕІ. Посвідчення № 684 від 06 жовтня 2025 року.

© *Автори, 2026*

© *Кафедра обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, 2026*

© *Дніпровський державний аграрно-економічний університет, 2026*

Програмний комітет конференції:

Голова оргкомітету

ОЛЬГА ГУБАРИК – завідувач кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, кандидат економічних наук, доцент.

Члени оргкомітету:

ГАЛИНА ПАВЛОВА – декан факультету обліку і фінансів, доктор економічних наук, професор;

НАТАЛІЯ ВАСИЛЬЄВА – заступник декана факультету обліку і фінансів із наукової роботи, доктор економічних наук, професор;

ЛЕСЯ ВАСИЛЬЄВА – професор кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, доктор з державного управління, професор.

Координатор заходу:

АЛЬОНА МІНЬКОВСЬКА – доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою, кандидат економічних наук, доцент.

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК І КОНТРОЛЬ ЗЕМЕЛЬНИХ РЕСУРСІВ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ: ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ АСПЕКТИ

Людмила Яловега, к.е.н., доцент

Марина Єрмолаєва, к.е.н., доцент

Світлана Тютюнник, к.е.н., доцент

Полтавський державний аграрний університет

Раціональне управління ресурсним потенціалом аграрних підприємств вимагає належної організації обліково-аналітичного забезпечення, ключове місце в якому займають земельні ресурси. В умовах трансформації економічного середовища та посилення вимог до прозорості господарської діяльності фермерських господарств особливої актуальності набуває систематизація підходів до правового регулювання, бухгалтерського відображення та контролю операцій, пов'язаних із використанням земельних ділянок. Це зумовлює необхідність комплексного дослідження теоретико-прикладних аспектів обліку земель у фермерських господарствах з урахуванням сучасних інституційних та податкових вимог.

Відтак функціонування фермерського господарства як суб'єкта господарювання є неможливим без належного забезпечення земельними ресурсами, що виступають його базовим виробничим фактором. Чинне законодавство визначає наявність у власності або користуванні засновників земельних ділянок як обов'язкову передумову державної реєстрації такого господарства [1; 3]. Формування земельного банку може здійснюватися за рахунок ділянок, що перебувають у приватній власності членів господарства, належать фермерському господарству як юридичній особі або залучаються на умовах оренди. Важливе місце у цьому процесі посідають правові механізми набуття земельних ділянок, зокрема реалізація права громадян на їх безоплатну передачу у власність. Згідно з статтею 121 Земельного кодексу України, громадяни України можуть отримати земельні ділянки із земель державної чи комунальної власності для ведення фермерського господарства у межах розміру земельної частки (паю), встановленого для відповідної території [1]. Такий розмір визначається як середній показник по сільськогосподарських підприємствах, що функціонують у межах відповідної адміністративно-територіальної одиниці, або, за їх відсутності, як середній по району. Зазначена процедура не передбачає застосування механізмів публічних закупівель.

Нормативно визначений порядок звернення за отриманням земельної ділянки та перелік необхідних документів закріплено у статті 118 Земельного кодексу України [1]. При цьому обов'язковою умовою є підтвердження заявником наявності практичного досвіду у сфері сільського господарства або відповідної аграрної освіти. Документальне підтвердження таких вимог регламентується Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 584, що спрямовано на забезпечення ефективного та цільового використання земель сільськогосподарського призначення [2].

У разі набуття земельних ділянок у власність фермерським господарством як юридичною особою, їх вартість відображається у складі необоротних

активів. Облік таких об'єктів здійснюється на рахунку 10 «Основні засоби», субрахунок 101 «Земельні ділянки», за первісною вартістю, сформованою відповідно до витрат на їх придбання або внесення до статутного капіталу. Нарахування амортизації на земельні ділянки не здійснюється. Кореспонденція рахунків із відображення операцій з формування власних земельних активів наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Кореспонденція рахунків з обліку власних земельних ділянок

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Придбання земельної ділянки у постачальника	101	631
Внесення земельної ділянки до статутного капіталу	101	40

Особливим об'єктом земельних відносин є земельні паї, що представляють собою частки у земельному фонді колишніх колективних сільськогосподарських підприємств. Їх використання фермерськими господарствами здійснюється, як правило, на умовах оренди або шляхом внесення до статутного капіталу. У разі внесення паю до статутного капіталу він відображається у складі основних засобів, тоді як при збереженні права власності за фізичною особою – обліковується позабалансово. Відповідну кореспонденцію рахунків наведено у табл. 2.

Таблиця 2

Кореспонденція рахунків з обліку земельних паїв

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Внесення земельного паю до статутного капіталу	101	40
Облік земельного паю без переходу права власності	01	–

Орендні відносини є поширеним способом залучення земельних ресурсів у діяльність фермерського господарства. Договір оренди визначає істотні умови користування земельною ділянкою, зокрема її характеристики, строк використання, розмір і форму орендної плати, а також права й обов'язки сторін. Земельні ділянки, отримані в оренду, не визнаються активами підприємства та обліковуються позабалансово. Орендна плата включається до складу витрат залежно від напрямку використання земельних ділянок і може обліковуватися у складі виробничих або адміністративних витрат. Кореспонденція рахунків за орендними операціями земельних ресурсів наведена у табл. 3.

Таблиця 3

**Кореспонденція рахунків з обліку орендних операцій
із земельними ресурсами**

Зміст господарської операції	Дебет	Кредит
Нарахування орендної плати (виробничі потреби)	23	685
Нарахування орендної плати (загальновиробничі витрати)	91	685
Нарахування орендної плати (адміністративні витрати)	92	685
Нарахування орендної плати (інші операційні витрати)	94	685
Сплата орендної плати у грошовій формі	685	311
Сплата орендної плати у натуральній формі	685	27

У випадку виплати орендної плати фізичним особам фермерське господарство виконує функції податкового агента, утримуючи податок на доходи фізичних осіб та військовий збір із відповідних сум.

Суттєвим елементом організації обліку земельних ресурсів є проведення щорічної інвентаризації, що передбачає звірку фактичної наявності земельних ділянок із даними державного кадастру та бухгалтерського обліку, а також перевірку правовстановлюючих документів і строків дії договорів оренди. Результати інвентаризації оформлюються відповідними актами.

Документальне забезпечення обліку земельних ресурсів включає правовстановлюючі документи на земельні ділянки, договори оренди, акти приймання-передачі, реєстри орендних відносин та інвентаризаційні описи. Ведення систематизованого обліку таких документів забезпечує належний рівень контролю за використанням земельних ресурсів і формує інформаційну основу для прийняття управлінських рішень у фермерському господарстві [4].

Узагальнення досліджуваних підходів засвідчує, що ефективність функціонування фермерського господарства значною мірою визначається рівнем організації обліково-контрольних процедур щодо використання земельних ресурсів. Належне відображення операцій у системі бухгалтерського обліку, їх документальне підтвердження та своєчасне узгодження з вимогами податкового законодавства формують інформаційну базу для прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Системний підхід до обліку земель сприяє підвищенню прозорості господарських процесів, забезпечує контроль за ефективністю використання ресурсів та мінімізує ризики порушення законодавства. Водночас інтеграція облікових і аналітичних інструментів уможливорює адаптувати діяльність фермерських господарств до змін зовнішнього середовища, посилюючи їх фінансову стійкість та конкурентоспроможність у довгостроковій перспективі.

Література:

1. Земельний кодекс України : Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>. (дата звернення: 02.05.2026).

2. Про затвердження переліку документів, що підтверджують досвід роботи у сільському господарстві : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.08.2015 р. № 584. URL: (дата звернення: 01.05.2026).

3. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV. *Верховна рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/973-15>. (дата звернення : 01.05.2026 р.).

4. Яловега Л. В., Тютюнник С. В., Єрмолаєва М. В. Правовий статус та податково-облікове регулювання участі членів фермерських господарств у розподілі прибутку : концептуальні підходи та практична імплементація. *Acta Academiae Beregsiensis. Economics*. 2025. № 10. С. 591–603. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-10-591-610>. (дата звернення : 01.05.2026 р.).

<i>Швабу Ю.І.</i> Значення податкових систем у глобальній економіці	68
<i>Яловега Людмила, Єрмолаєва Марина, Тютюнник Світлана</i> Бухгалтерський облік і контроль земельних ресурсів фермерських господарств: теоретико-прикладні аспекти	70
<i>Яловега Людмила, Лега Ольга, Прийдак Тетяна</i> Формування інституційного середовища фермерських господарств: Правові процедури та облікова політика	73
СЕКЦІЯ 2	
ТРАНСФОРМАЦІЯ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ	76
<i>Водолазька Оксана</i> Податкові ризики підприємств в умовах економічної турбулентності	76
<i>Міньковська Альона</i> Особливості адміністрування податків у період воєнної економіки України	78
<i>Оглоблін Вікторія, Башкірова Дар'я</i> Трансформація системи оподаткування як регулятора економічних процесів в умовах воєнних викликів	80
<i>Пасенко Ангеліна</i> Контроль розрахунків за оренду земельних паїв як елемент податкової безпеки підприємства	82
<i>Семенюта Вадим, Паккратова Іванна</i> Трансформація податкової системи України в умовах інтеграції до європейського простору.	84
<i>Ситнік Анастасія</i> Трансфертне ціноутворення в оподаткуванні та управлінському обліку: сутність і підходи до застосування	86
<i>Церебаєва Діана, Коломійчук Єгор</i> Європейський досвід протидії ухиленню від оподаткування та можливості його впровадження в Україні	88
<i>Чернишенко Дар'я</i> Зміни в оподаткуванні 2026 року та їх вплив на діяльність суб'єктів господарювання	90
<i>Якуба Поліна</i> Оподаткування доходів працівників у системі формування фінансових результатів підприємства	92
СЕКЦІЯ 3	
ІНСТИТУТ АУДИТУ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ АДАПТАЦІЇ	94